

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 427. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299304753456.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Forkortelser og litteraturhenvisninger

Forkortelser af bibelske skrifter som i d.o., dog Mk. og Lk. for Markus- og Lukasevangeliet.

abl.: ablativ.

Althaus: Paul Althaus: Forschungen zur evangelischen Gebetsliteratur, Gutersloh 1927. Reprografischer Nachdruck Hildesheim 1966.

AM 425: Arnamagnæanske Samling, Kbh's Univ. Islandsk hs. fra 1666 med islandsk overs. fra 1606 af Vb 3-35. Se Tratering s. 420ff.

Andersen: Niels Knud Andersen: En Ny Psalmebog 1553, udg. af UJDS, Kbh.1983 (komm.bd. til facs.udg af En Ny Psalmebog 1553, LN 1421, den såkaldte Tausens salmebog).

anf.st.: anførte sted.

ang: angivelse

app: apparat.

APs.(1642): Aandelige Psalmer, Kbh. Salomon Sartor 1642. Se Tratering s. 410.

ArreboPs.: Anders Arrebo: Davids Psalmer, Kbh 1623 og 1627.

ArreboSS. Anders Arrebo Samlede Skrifter I-V, Kbh. 1965- 1984.Udg. af DSL ved Vagn Lundgaard Simonsen.

AV: Sthen: Christelige oc vdkaarne Bøner ved Johannem Auenarium. Hvor intet årstal anføres, henvises til 2.udg. Kbh.1577. LN 706.

AV-T: Sthens eget tillæg til AV.

B: Sthen: En liden Vandrebog, Kbh. Joh.Ph. Bockenhoffer 1696. Se Udgavebeskrivelse s 360ff.

bb / bbr : bønnebog/ bønnebøger.

bd : bind.

Beckmann Johan Wilhelm Beckmann: Den Nya Svenska Psalmboken, framstalld uti Forsok till Svensk Psalmhistoria, Stockholm 1845.

428

Belfrage: Esbjörn Belfrage: 1600-talspsalm. Litteraturhistoriska studier, Lund 1968.

BH: C.J.Brandt og Ludvig Helweg: Den danske Psalmedigtning I-II, Kbh.1846-47. Tal betegner tekstnummer. I slutn. af I findes med egen paginering et kortfattet »Omrids af Forfatterernes Levnetsløb«, hvortil der henvises med sidetal.

Bibl. Dan.: Bibliotheca Danica I-IV. Systematisk fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830, udg. ved Chr V Bruun m.fl., Kbh.1877-1902. Genudgivet med tillæg, I-V, Kbh.1961-63.

bl.: blad.

Brandt: C.J.Brandt: Salmedigteren Hans Christensen Sthen, Kbh.1888.

Brandt Udvalg: C.J.Brandt: Udvalg af Hans Chr.Sthens Salmer og aandelige Rim, Kbh.1888.

Brix: Indl. til Vb-1914.

Brummer: V.E.Brummer (1855-1933): En liden Vandrebog, Hymn.Medd. 1993 219-229.

Bruun: Henry Bruun: Den middelalderlige Dagvise, Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, Kbh.1965.

C: Sthen: En liden Vandrebog, Christiania 1659. Se Udgavebeskrivelse s. 346ff.

Carlquist: Gunnar Carlquist: Lunds Stifts Herdaminne från Reformationen till nyaste Tid. Ser.2:I-VIII, Lund 1948-80.

Cassube: En Ny Fuldkommen Dansk Psalme-Bog, Hvor udi findis 678. Aandelige Psalmer, Oc nu af andre Bøger formeeret til 800. Sange...Nu paa Ny colligeret oc formeeret, oc tredie Gang til Trycken bekostet..Af Christian Cassube [1685?].

Cawallin: S.Cawallin: Lunds Stifts Herdaminne, efter mestadels otryckta källor utarbetadt, I-V, Lund 1854-58.

Chr.III.: Biblia, Det er den gantske Hellige Scrifft, vdsæt paa Danske, Kbh.1550. Facs.udg., Kbh.1928. LN 15.

Christensen: Georg Christensen: Hans Christensen Sthens salmer og »folkeviserne«. Festskrift til H.F.Feilberg, Kbh.1911 101- 112.

Cypr Sthen: En Predicken Cæcilij Cypriani, Kbh.1578 LN 507.

Dal 111 salmer: 111 danske salmer. Udvalgt og kommenteret af Erik Dal og Ea Dal. Kbh.1981. Tal betegner tekstnummer.
429

Dal.Bibl.: Erik Dal: Hans Thomissøns Salmebog 1569-1676. En almen orientering og en speciel bibliografi. Efterskrift til facs.udg. af Th. Kbh.1968.

Da.St.: Danske Studier, udg. for UJDS, Kbh. 1904ff.

Dat. datering/ dateret.

Da.Viser: H.Gruner-Nielsen: Danske Viser fra Adelsvisebøger og Flyveblade 1530-1630, I-VII, Kbh.1912-1930, udg.i fot. optryk af DSL, Kbh.1978-79.

DBL1: Dansk biografisk Leksikon ved C.F.Bricka I-XIX, Kbh. 1887-1905.

DBL2: Dansk biografisk Leksikon, 2. udg. ved Povl Engelstoft og Svend Dahl I-XXVII, Kbh. 1933-44.

DBL3: Dansk biografisk Leksikon, 3. udg. ved Sv.Cedergreen Bech, I-XVI, Kbh. 1979-84

DDS: Den danske Salmebog, Kbh.1953.

DgF: Danmarks gamle Folkeviser I-XII, Kbh. 1853-1976. Udgivet af Sv.Grundtvig, Axel Olrik, H.Gruner-Nielsen m.fl. Fot. optryk Kbh.1966-67.

DgO: Danmarks gamle ordsprog I-VII, udgivet af Iver Kjær og John Kousgård Sørensen m.fl for DSL, Kbh. 1977ff.

Dietz. Nogle nye Psalmer oc Loffsange som icke till forn ere wdgangne paa Danske ... trycht ij Rozstock wedt Ludowich Dyetz 1536. Udg. af UJDS i facs med efterskrift af Niels Knud Andersen, Kbh.1972. LN 238.

DKT: Dansk Kirketidende, Kbh. 1845ff.

DKÅ: Dansk Kirkesangs Årsskrift, udg. af Samfundet Dansk Kirkesang 1940ff.

DMB: Danske messebøger fra reformationstiden, udg. i facs. af UJDS med en liturgihistorisk redegørelse af S.H.Poulsen, Kbh.1959.

d.o.: (gældende) dansk oversættelse (af Bibelen).

DSL: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

DTT: Dansk teologisk Tidsskrift, Kbh.1938ff.

DV: dagvise.

Ehrencron-Muller: H.Ehrencron-Muller: Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814. I-XII + suppl., Kbh. 1924-39.

ekaspl / eksplr eksemplar/ eksemplarer.

EIPs: Een liten PSalmbook, Rostock 1602. Se Tratering s 398

Estborn: Sigfrid Estborn: Evangeliska svenska bonböcker under 430 Reformationstidevarvet Med en inledande oversikt over medeltidens och over reformationstidens evangeliska tyska bonelitteratur. Sthlm.1929.

ex /exx : eksempel/ eksempler.

facs : facsimile, fotografisk optryk.

f/ff. følgende/de følgende.

Fischer/Tumpel: Albert Fischer: Das deutsche evangelische Kirchenlied des 17. Jahrhunderts. Vollendet und herausgegeben von W.Tumpel I-VI, Gutersloh 1904-16 Reprografischer Nachdruck Hildesheim 1964. Tal betegner tekstnummer.

fork.f.: forkortelse for.

Fot , *fot.*: fotografi, fotografisk.

Frandsen: Ernst Frandsen: Hans Christensen Sthen. Studier i det 16.Aarhundredes danske Litteratur. Acta Jutlandica IV,1. Kbh.1932.

Friis: Oluf Friis: Den danske Litteraturs Historie bd.I, Kbh.1945. Bibliografisk supplement ved Th. Borup Jensen m.fl., Kbh. 1977.

Gammeltoft: Bendt Gammeltoft-Hansen: Den danske kirkes klokke traditioner [Svendborg 1987]. Manuskriptkopi på alle bise- og stiftskontorer.

GDB: Gads danske Bibelleksikon I-II, redigeret af Eduard Nielsen og Bent Noack, Kbh. 1965-66

GH: Sthen: Geistlig Huusraad, Kbh. 1592. LN 1534.

Gierow: Krister Gierow: Den evangeliska bonelitteraturen i Danmark 1526-1575, Lund 1948.

GlahnMF: Henrik Glahn: Lidt mere om Hans Christensen Sthens melodibrug. Musik & Forskning 6, 1980, 129-141

Gryd1: Anders Rasmussen Gryderup:[Merckelige Bøner oc Psalmer, tilsammen sanckede aff lærde Mends scriffter], Kbh.1589. LN 471.

Gryd2: Udvidet udg.af samme, uden sted og år, med forord dat 1613 Se Tradering's 399f.

Gryd3: Nogle Merckelige oc Aandelige Psalmer, Tilsammen sancket Aff A.R.G. Oc nu igien formeret, Kbh.1632. Se Tradering s. 405.

GT: Det gamle Testamente

Gy1611: Anna Gyldenstjernes hs. o.1611, Karen Brahe, Odense. Se Tradering s. 399.

431

H: Sthen: En liden Vandrebog, uden sted og år. Eksp. fundet på Hindsholm, Fyn. Se Ud gavebeskrivelse s. 326ff.

Hb: Sthen: En liden Haandbog. Hvor intet årstal anføres, henvises til 1.udg. Kbh.1578. LN 1530. Senere udg anføres med trykkeår, f.eks. Hb89, Hb92.

Held.(1629). Niels Heldvad: Morsus Diaboli, Kbh.1629 Se Tradering s. 403f.

Helk: Vello Helk: Laurentius Nicolai Norvegus S.J. En biografi med bidrag til belysning af romerkirkens forsøg på at genvinde Danmark-Norge i tiden fra reformationen til 1622, Kbh.1966.

Hellstrom: C.G.Hellstrom: Bokhandlare i Malmo under den danska tiden, Malmö Fornminnesförenings Årsskrift 1945 30-54.

hs.: håndskrift.

Hundredvisebog: Anders Sørensen Vedels Hundredvisebog. Faksimileudgave med indledning og noter af Karen Thuesen, Kbh.1993

Hymn Medd : Hymnologiske Meddelelser, udg. af Salmehistorisk Selskab 1971ff.

Ilse. Harald Ilse. Bogtrykkerne i København og deres virksomhed ca.1600-1810. En biobibliografisk håndbog med bidrag til bogproduktionens historie. Danish Humanist Texts and Studies vol.5, Kbh.1992

imp imperativ, bydemåde

indl.: indledning

Isberg: A.U.Isberg: Bidrag till Malmo Stads Historia I-II, Malmo 1895-97.

J: Sthen: En liden Vandrebog, Kbh., Christen Jensen, 1656. Se Udgavebeskrivelse s. 343ff

JacobsenHT: P.V.Jacobsen: Bidrag til Danmarks Personal- og Tidshistone i det 16.Aarh., Hist.Tidsskrift 5.bd., Kbh.1844, 409-536.

JacobsenDM: P.V.Jacobsen: Helsingørs Kæmnerregnskab for Aaret 1577 med Bemærkninger, Danske Magazin 3.rk. II, Kbh. 1845, 177-229.

JbLH: Jahrbuch fur Liturgik und Hymnologie, Kassel 1955ff.

Jesp.: Niels Jespersøn: Gradual. En Almindelig Sangbog, som..Frederik den Anden .. haffuer ladet Ordinere .at bruge i Kirckerne, til.. endrectighed vdi Sang oc Ceremonier, Prentet i Kbh. 1573. LN 981. Facs.udg. m.efterskrift 432 af Erik Abrahamsen, Erik Dal og Henrik Glahn Udg. af Dansk Organist- og Kantorsamfund og Samfundet Dansk Kirkesang, Kbh. 1986.

jf. jævnfør.

K Den Forordnede Nye Kirke-Psalme-Bog .befordret af Th. Kingo, Kbh.1699. Benyttet er udg.Kbh.1717 og 1727.

Kalk.: Otto Kalkar: Ordbog til det ældre danske Sprog (1300- 1700), I-V, Kbh.1881-1918. Forøget fot optryk med efterskrift af Marie Bjerrum I-VI, Kbh.1976

KB: Det kongelige Bibliotek i København

Kbh.: København.

KGr: Gradual, En Ny Almindelig Kirke-Salmebog..til Trykken befodret Af Thomas Kingo, Odense 1699. Udg.af Samfundet Dansk Kirkesang med en efterskrift af Erik Norman Svendsen og Henrik Glahn Odense 1967. Se Tratering s. 423ff.

Kh.Saml.: Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie, Kbh.1849ff.

KingoSS: Thomas Kingo Samlede Skrifter, udg.af DSL ved Hans Brix, Paul Diderichsen, F.J Billeskov Jansen m.fl , I-VII Kbh. 1939-75. Fot.optryk Kbh. 1975.

KLNM: Kulturhistorisk Leksikon for Nordisk Middelalder I- XXII, Kbh.1956-78.

komm.: kommentar.

KV: Sthen: Kortvending. Et moralsk-allegorisk Skuespil fra Frederik den Andens Tid. Udg. af S.Birket Smith, Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie I, 1865-66, 182-288. Genudgivet i fot.optryk i serien Tidlig dansk dramatik med kommentar og efterskrift af Jens Aage Doctor, Kbh. 1972.

L Sthen: En liden Vandrebog, Lund 1673. Se Udgavebeskrivelse s. 356ff.

LH Sthen: Lyckens Hiul. Hvor intet årstal anføres, henvises til udg Kbh.1581. LN 1533.

Liedgren Emil Liedgren: Svensk psalm och andlig visa, Uppsala 1926.

Lipphardt Walther Lipphardt Gesangbuchdrucke m Frankfurt am Main vor 1569. Studien zur Frankfurter Geschichte Heft 7, Frankfurt a.M. 1974

433

LN: Lauritz Nielsen: Dansk Bibliografi 1482-1550, Kbh. 1919, og Dansk Bibliografi 1551-1600, Kbh.1931-33. Registre, Kbh.1935. De i LN registrerede skrifter anføres med nummer. Optryk med supplementsbind ved Erik Dal under forberedelse. LN-numre med tilføjet bogstav er nyopdagede tryk.

Lpr: Sthen: En Ligpredicken Aff den 90. Psalme, Kbh.1603.

Lyrik: Den danske Lyrik før 1800, ved F.J.Billeskov Jansen, Kbh. 1963.

Lyschander: Claus Christoffersen Lyschander: De scriptoribus danicis libellus ordine alphabetico congestus, optrykt i Ernestus Joachimus de Westphalen: Monumenta inedita rerum germanicarum præcipue cimbricarum, Tomus III, Lipsiæ 1743 sp.447-486. Optrykt i Holger Fr.Rørdam: Klavs Christoffersen Lyskanders Levned, samt hans Bog om Danske Skribenter, Kbh.1868 181ff.

LysterAV: Jens Lyster: Avenarii bønner i Sthens oversættelse. På sporet af den danske bønnebogs 1.udgave 1571, Kh.Saml. 1976 67-83.

LysterEk: Jens Lyster: Hans Christensen Sthens eksempelsamling, Da.St.1970 5-23.

LysterEp: Jens Lyster: It smuct epithalamion fra 1572. Hans Christensen Sthens debut som salmedigter, Hymn.Medd 1982 90-104.

LysterFO Jens Lyster: Forlæg og originalitet i Hans Christensen Sthens Trøsteskrift 1581 og Sendebrev 1592, Kh. Saml 1969 78-125.

LysterKK: Jens Lyster: To gange Johannes til Sct.Olai, Kunsten og Kaldet. Festskrift til biskop Johannes Johansen 4. marts 1990, Herning 1990 17-38

LysterNS: Jens Lyster: Sthens gådefulde navnesalme. Om Du Herre Krist, dens mærkelige akrostikon og det forunderlige år, hvis lige ikke har været, Hymn.Medd. 1980 71-146.

LysterSk: Jens Lyster: Hvem kender J.N.Skaars eksemplar af Sthens Vandrebog?, Hymn.Medd. 1994 201-204.

LysterThmut: Jens Lyster: Hans Thomissøns salmebog - mutatis mutandis. Et bidrag til Dansk Salmebogshistorie 1569-1608, Hvad Fatter gjør... Boghistoriske, litterære og musikalske essays tilegnet Erik Dal, Herning 1982 308-333

Malling: Anders Malling: Dansk salmehistorie I-VIII, Kbh. 1962-78
434

MallingDTT Anders Malling: Sthens Vandrebog. DTT 15.arg 1952 147-158.

Malmøsb.: Malmø-salmebogen 1533. Faksimiledition. I samarbejde med Dansk-Skånsk Forening utgivet av John Kroon. Efterskrift af Anders Malling. Malmö 1967.

Mau: E.Mau: Dansk Ordsprogs-Skat I-II, Kbh.1879

M-C: En Ny oc fuldkommen Dansk Psalme-Bog.. i denne liden Form nu fjerde gang til Trycken forferdiget. aff Joachim Moltken, Kbh.1654. Se Tradering s. 417ff.

MDB: Middelalderens danske Bønnebøger. Udg. af DSL ved Karl Martin Nielsen m.fl., I-V, Kbh.1945-1982.

mel ang : melodiangivelse.

Messeembedet: Thz cristelighe messze embedhe paa danske . Malmø 1529 (1528?) Aftrykt som facs. i DMB LN 174

mgl : mangler/manglende.

Migne: J.P.Migne: Patrologiae cursus completus, Series Latina, Paris 1844-55.

M2: Aandelige deylige Psalmer oc Vijser..i denne Forma anden gang til Trycken forferdiget. I Joachim Moltkes Aandelig Haandbog, Kbh.1639. Se Tradering s. 407f

M2T: Tillæg til M2 fra side 215 med nye salmer, som ikke var med i 1.udg.1636. Se Tradering s. 408 f.

M3: 3.udg. af Moltkes Aandelig Haandbog, Kbh. 1645

M4: 4.udg. af Moltkes Aandelig Haandbog, Kbh. 1648

M5: 5.udg. af Moltkes Aandelig Haandbog, Kbh. 1653

M7: En Ny Dansk Psalmebog...Item Kong Davids Psalmer, under Lobwassers Melodi..., Kbh.1647 paa Jochim Moltkes Bekostning.

Møller. Niels Møller: Salmesprog og Salmetyper En psykologisk Undersøgelse af

Sthen, Hans Christensen, *En liden Vandrebog*, 1994

Reformationsaarhundredets danske Menighedssang til og med Hans Thomissøns Salmebog, Kbh. 1923.

N: Sthen: *En liden Vandrebog*, uden sted og år. Ekspil.Norges Nationalbibliotek, dvs. UB Oslo. Se Udgavebeskrivelse s. 333ff.

nl.: nemlig.

NmB1: Nogle merckelige Bøner, kortelig at bede. Kbh. Lor.Benedicht 1552 [1562?]. LN 473.

NmB2: [Nogle merckelige vdkaarne Bøner, kortelige at bede.. , Kbh. Lor.Benedicht o.1574-78. LN 470.
435

NmB3: Nogle merckelige vdkaarne Bøner, kortelige at bede..., Kbh. Mads Vingaard 1599. LN 474.

n.t.: note til.

NT: Det ny Testamente.

NTBB: Nordisk tidskrift for bok- och biblioteksvasen, Uppsala & Stockholm 1914ff.

Nutzhorn: H. Nutzhorn: Den danske Menigheds Salmesang i Reformationstiden, dens Ord og Toner En historisk Skildring. I-II, Kbh.1913-18.

o.: omkring.

ODS: Ordbog over det danske Sprog, 1-28, Kbh.1918-56, udg.af DSL. Seneste optryk 1981-83. Supplement påbegyndt 1992.

opl.: opløsning af forkortelse.

opr.: oprindelig(t)/oprindelse.

opt.: optativ, ønskemåde.

overs.: oversættelse/oversat.

PallDS: Peder Palladius Danske Skrifter udg. for UJDS ved Lis Jacobsen, I-V, Kbh.1911-26.

Paludan: J.Paludan: Bemærkninger til nogle Grupper af Reformationstidens Digtning, Kh.Saml. 4.rk III, 1895, 693-720

parr.: parallelsted(er).

Paulli: Daniel Paulli: Dend Siungende Guds-Fryct. Det er en ny fuldkommen Psalme-Bog, Kbh.1680.

plur.: pluralis, flertal.

Pont.: Den Nye Psalme-Bog, Kbh.1740 (»Pontoppidans Salmebog«).

Ps.: psalme, dvs. salme fra Salmernes Bog i GT

PsGend.: Peter Balslev Clausen, Jens Lyster og Tove Villarsen: Davids salmer på dansk. Trykte gendigtninger indtil år 1700, Hymn.Medd.1977 101-151.

r: recto, forside på blad.

Ravn: Peder Rafns Visebog, flyvebladssamling UB Oslo, fotostat i 3 bd. på KB. Se NTBB XXIII 1936.

Rerav: Rasmus Hansen Reravius: En Ny Psalmebog, met Calendario, Oc mange deylige Christelige Psalmer 1.udg.1575 tabt. Der henvises især til udg. Kbh.1582, Lubeck 1587, Lubeck 1593, Lubeck 1595 og Rostock 436 1596, betegnet Rerav82, Rerav87 etc., i opremsninger Rerav82, 87, 95 etc. Rev.Rerav betegner revideret udg.ved Albert Hansen 1582, bevaret i Rerav87 og 93. Rerav uden årstal betegner den samlede Rerav-trad LN 1430, 1433, 1420a, 1428a, 1432a og b.

ReravEIBb Rasmus Hansen Reravius: En liden Bønebog, met atskillige korte Bøner, vdi allehaande Nød oc trang, Lubeck 1587 1.udg.1575 tabt. Citater fortrinsvis fra Lubeck 1587 og 1608. LN 454-56.

ReravENBh. En Ny Bønebog, tilsammen dragen aff de gamle Lære fædre, ...Vdsæt paa Danske, 1.udg.o.1574 tabt. Udg.Helsingør 1611 (1606?) benyttes. LN 456a.

rev.: revision (af), revideret.

Richter. A.L.Richter: Die evangelischen Kirchenordnungen des 16. Jahrhunderts, I-II, Weimar 1846.

rk. række.

Rørdam LPH. H.F.Rørdam: Lærere og Præster i Helsingør fra Reformationen til 1617, Kh.Saml. 3.rk.IV, 1882-84, 303-377.

RørdamMHD H.F.Rørdam. Henrik Smiths danske Aarvog, Monumenta historiæ danicæ, Historiske Kildeskrifter I, Kbh.1873 578-661.

S Sthen: En liden Vandrebog, Kbh., Salomon Sartor, uden år. Ekspl. Skokloster i Sverige. Se Udgavebeskrivelse s. 337ff

sb /sbr salmebog/ salmebøger.

SB Sthen: En god forfaren Persons trohiertige Formaning oc Sendebreff, Kbh.1592. LN 1534

Schiørring: Nils Schiørring: Det 16. og 17. århundredes verdslige danske visesang I-II, Kbh.1950.

Sehling. Emil Sehling: Die evangelischen Kirchenordnungen des 16. Jahrhunderts I-XV, Leipzig 1902-77.

Severinsen P.Severinsen: Tillæget til H.Chr.Sthenius's Vandrebog Kh.Saml. 5.rk.IV, 1907-09, 513-517.

sign signatur

sing singularis, ental.

Sir.: Siraks Bog i GTs apokryfiske bøger.

Skonn.: Morgen oc Aften Bøner.. samt smucke Aften oc Morgen Psalmer dagligen at bruge, Aarhus, Hans Hanssøn Skonning, 1646. Ekspl. Karen Brahe, Odense. Se Tradering s. 412ff.

437

Skaar: J.N.Skaar: Norsk Salmehistorie I-II, Bergen 1879-80. Tal betegner tekstnummer.

slutn.: slutning.

sst.: sammesteds.

St: Sthen: En liden Vandrebog uden sted og år Ekspl. fra Stalheim i Norge. Se Udgavebeskrivelse s. 359f

Sth: Hans Christensen Sthen.

SthAV, SthCypr, SthHb, SthVb m.m. se AV, Cypr, Hb, Vb m.m., forfattet eller udgivet af Sth.

Sthlm: Stockholm.

str.: strofe.

SV: Sthen: Saligheds Vey, Kbh.1584. LN 1536.

SømændsPs: Sømænders Aandelige Psalmebog Til Chor-Sange Morgen og Aften..., Kbh. 1730, tillæg til Joh.Heitman: Besværede Søe-Mænds Søde Siæle-Roe Eller Aandelige Lyst-Hauge. u.år. KB 4-159-8°.

T- Tillæg til En liden Vandrebog. Aftrykt s. 108-178.

Tausen: En Ny Psalmebog med flere Psalmer oc Christelige oc Aandelige loffsang, Kbh.1553. Udg. i facs med kommentar af UJDS ved Niels Knud Andersen, I-II, Kbh. 1983. LN 1421.

Th: Hans Thomissøn: Den danske Psalmebog, med mange Christelige Psalmer, Ordentlig tilsammenset, formeret oc forbedret, Kbh.1569. Facs. udg. af Samfundet Dansk Kirkesang med bibliografi af Erik Dal, Kbh.1968 LN 1426. Senere udg. anføres med trykkeår, hvis det er muligt, f.eks. Th86: Kbh.1586 (LN 1429); Th28: Kbh.1628; Th34: Kbh.1634. Af udat.udg. henvises til ThB: Kbh.1570-73 (LN 1427); ThC: Kbh.o.1575 (LN 1428).

Thuner: Dansk Salme-Leksikon. Haandbog i dansk Salmesang. En hymnologisk Sammenstilling af Ord og Toner med historiske og bibliografiske Oplysninger af O.E.Thuner, Kbh.1930. Tal betegner tekstnummer.

Sthen, Hans Christensen, *En liden Vandrebog*, 1994

ThunerSuppl.: Dansk Salme-Leksikon af O.E.Thuner. Supplement, Kbh.1934.

TidBb: Peder Tidemand: En deylig Bøne Bog met mange Christelige Bøner, Kbh.1563. LN 457.

TidFadervor Peder Tidemand: En enfoldig vnderuisning paa Fader vor, som Vitus Theodorus screff.. Wittenberg 1552. LN 527.

t/ibl.: titelblad.

438

Tob.: Tobits/Tobias' Bog i GTs apokryfiske bøger.

Tr Sthen: En liden Trøstscriff, Kbh.1581 LN 1535

trad.: tradition(en).

Troels-Lund Troels Troels-Lund: Dagligt liv i Norden i det sekstende Aarhundrede, 1.-14.bog, 1879-1901 Her benyttet

5.udg. ved Knud Fabricius I-IV, Kbh.1929-31

Tyghus. Niels Heldvad: Armamentarium Davidicum. Det er: Kong Davids Tyghuus...Anden gang formeret, Kbh. 1630. Se Tradering s. 404f.

U: Sthen: En liden Vandrebog uden sted og år. Ekspl. i UB. Se Udgavebeskrivelse s. 353ff.

UB: Universitetsbiblioteket. Uden bynavn: UB Kbh. Nu betegnet Det kongelige Bibliotek, Fiolstræde (KBF).

udg.: udgave/udgivet.

Udk. den samlede tradition af salmesamlinger under navnet (Nogle) Vdkaarne Psalmer, opregnet nedenfor.

Udk00. [Nogle Vdkaarne Psalmer], udat. fragment, ekspl.KB, sign.. 4-182-8, bog-nr.44. I UB fragment og to pakker med løse læg af samme udg., sign.: O,86 - 8.

Udk001. anden udg., læg N, bladtælling 97-104, indb sidst i UB's ekspl. af Udk00

Udk20: Nogle Vdkaarne Psalmer... Formeret oc forbedret, 1620. Se Tradering s. 401.

UdkS: Vdkaarne Psalmer.. Nu igjen paa ny prentet oc forbedrit Kbh. Salomon Sartor u.år. Se Tradering s. 401.

UdkW: Nogle vdkaarne Psalmer.. Nu paa det ny Tryckte.. Kiøbenhaffn H.Waldkirchs Arffvinger [1629-40]. Ekspl. KB sign.4-182-8, bog-nr.45 *Udk42*: Vdkaarne Psalmer oc Aandelige Loffsang. Kbh./Sorø 1642. Se Tradering s. 410ff.

Udk53: Vdkaarne Psalmer oc Aandelige Loffsang..., Sorøe 1653. Se Tradering s 415ff

Udv.salmer Hans Christensen Sthen Udvalgte salmer, Aarhus 1972.

UJDS Universitets-Jubilæets danske Samfund

v. verso, bagside på blad.

v. vers/verslinie

V Sthen. En liden Vandrebog, uden sted og ar Ekspl. Visby på Gotland, nu bortkommet. Fotostat KB Se Udgavebeskrivelse s 330ff.

439

var. /*varr.*: variant/ varianter.

Vb: Sthen: En liden Vandrebog.

Vb-1914: Af en liden Vandrebog [udvalg fra udg. 1656] udg. af Forening for Boghaandværk ved Carl S.Petersen med indledning af Hans Brix, Kbh.1914. Se *Brix*.

Vb-T: Tillæg til En liden Vandrebog.

Sthen, Hans Christensen, *En liden Vandrebog*, 1994

Visd.: Visdommens Bog i GTs apokryfiske bøger.

W: Sthen: En liden Vandrebog, Kbh., Salomon Sartor. Ekspl. i Herzog August Bibliothek Wolfenbuttel. Se Udgavebeskrivelse s. 335ff.

WA: D.Martin Luthers Werke. Kritische Gesamtausgabe, Weimar 1883ff.

Wack.: Philipp Wackernagel: Das deutsche Kirchenlied von der ältesten Zeit bis Anfang des 17. Jahrhunderts, I-V, Leipzig 1864-1877. Reprint Hildesheim 1964 Tal betegner tekstnummer.

WackBibl Philipp Wackernagel: Bibliographie zur Geschichte des deutschen Kirchenliedes im XVI. Jahrhundert. Frankfurt a.M. 1855. Reprint Hildesheim 1961.

Walde: O.Walde: Psalmdiktaren Hans Christensen Sthen och hans Vandrebog. Några randanmarkningar. NTBB XXV, 1938, 65-72

Weibull Lauritz Weibull: Anteckningar om salmforfattaren Hans Christensen Sthen i Malmo, Skånska Samlingar utgifna af Martin Weibull, 1894-1895. IV,2, Lund 1897 32-52

Widding: S.Widding. Dansk Messe, Tide- og Psalmesang 1528- 1573, I-II, Kbh.1933.

Wolfenb. Beitr.: Erik Dal: Die Wolfenbütteler Danica, Wolfenbütteler Beiträge aus den Schätzen der Herzog August Bibliothek, hrsg von Paul Raabe, Band 8, Frankfurt am Main 1988, 47-98.

WormLex: Jens Worm: Forsøg til et Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd etc., I-III, Helsingør 1771, Kbh.1773 og 1784.

ændr. ændret/ ændring(er)

øvr (de) øvrige.